

הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים

ה א מ"י פ"ה מהל' כלי
המקדש ה"י:
ו ב ג מ"י פ"ט מהל'
גדרים ה"י טושיע
י"ד ר"י פ"ט ב:

הגהות הב"ח

(א) משנה שאיני מועט:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה והפיה
בופרא לקח סל גדול
וחפיה צופת: ליביל לי
מה: ימדוד: בריקודא
דאבך ובקרקני דאבך.
שהא אמן מקדש לפני
ואבך מוכר: תירמי לי
נפלא: תמוז לי הטוס:
תועה אתה בה: שמתיך
נשתיך והולכין אתך
משכח זכור: תבלין יש בה.
נעמה עליו זיאה מגוה של
נמה: בסום יבכמו את
ראשיהם. כמסמת היה
שלאש שן זה גדל עיקרו
של זה ובכ"ג איירי מדכתיב
בקרא ויין לא ישמו כל
כהן מכלל דהך לאו ככל
כהן איירי ועוד דכתיב
כתיב וראשם לא יגלמו
והיינו בשאר כהנים: קרא
קרקואי. דלעין של אותו
מקום: וברלעת הרבועה.
דלעת הטמונה בתוך כל
דלעת הטמונה בתוך קרא
דלעת הרמונה: בלאים
עב הרבועה. אלמא מין
כתיב עלמו הקרא כן על
שם שמאותו המינין גילין
לעמון בתוך אלל שאל
מין דלעוין אינם נקראים
כן אפי' אם עומנין אותן
בתוך: (בתנ"י) שכבר
ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. שמשלן אותו
קאת תמלה קודם שמשגון
אותו זאילפם: מן היורד
באילפם מותר ביורד
לקדשה. כי היורד לקדשה
איך דרך לתמו זאילפם
יש מפרש אפי' אם
אחר כך נמטוה זאילפם
כיון שירד תמלה לקדשה
כי היורד לאילפם משמע
שמחלת ירדתו לאילפם:
מן הנעשה בקדשה מותר
בנעשה באילפם. אפי' ש
שירד לקדשה תמלה כי
הנעשה בקדשה משמע
שנגמר בקדשה: מותר
בנעשה בקדשה. אפילו ירד
לאילפם תמלה:

דיקולא רבה. סל גדול: חפיה צופרא. טח אותו צופת כתי
שלא יאלו החטים מתוך נקצי הסל: וסחפיה על רישיה. הפכו על
ראשו: ליביל לי מה. ימדוד: חטים דרשינא. שהלוימך. ולבדיוחומא
קאמר: צקודא דאבך. שירקד אבך לפני כשאשמה: ובקרקני
דאבך. שמהא אמן מקרקרת ומזמרת:
מאי תועבה. דכתיב גזי משכח זכור:
נטולא. כלי קטן: **טועה אהה בה.**
שמניח משכחי אשה והולך אלל זכר:
מאי סבל. דכתיב גזי אשה הנרבעת
לבהמה: **תבלין יש בה.** בתמיה:
מאי שניא הדא זיאה מולוה זיאות.
כלומר היאך מנחת זון מינה לילך
אלל הבהמה: **זו מה היא.** לשון ספק
שאין ידוע ממני היא מתעברת:
ספורסא יודיסא. תספורת נאה:
גדל עקרו של זה. מנמלס היה שלא
יעלה אחד מן השערות על חצירו:
קרקואי. על שם מקומן: **דלעס**
ארמיס היא דלעס המלריס. כלומר
זו היא דלעת המלריס: **והיא נלאים**
עס הרמוה. אלמא לאו טמונה
צומך קאמר אלל מין דלעת היא
שנקראת רמוה: **בתנ"י הנודר**
ממעשה קדרה אינו אסור אלל
נמעשה רחמא. מפרש צירושלמי
אזיהו נעשה רחמא כגון חילקא
טרגין וטסי סלת ואורז ורוד וערסן
והיינו דקאמר אינו אסור אלל
ממעשה רחמא ונקראת רחמא על
שם שלרין להרמיח ולבשל הרבה:
גב' שכבר ירד לקדשה קודם שירד
לאילפם. כך היה דרכן במעשה אילפס
שהיו מרמיחין אותו בקדרה רמיחה
קלה: **מן היורד לאילפם מותר ביורד**
לקדשה. קמ"ל דלא תימא כל שהרמיחו
אותו רמיחה קלה כמו שירד לאילפם
יורד לאילפם מיקרי מפני שהוא מוכן
לכך אפי' שעדיין לא ירד קמ"ל דלא.
כך נראה צעני: **מן הנעשה בקדשה**
מוטר נעשה זאילפם. משום דנעשה
גמר עשיה משמע ומשום הכי מותר
בנעשה זאילפם אף על פי שכבר
ירד לקדשה משום דמ"מ גמר עשייתו
לא היה בקדשה: **מן הנעשה**
זאילפם מותר נעשה בקדשה.
כלומר אף על פי שאחר מכן הורידו
זאילפם שרי כיון דגמר עשייתו
בקדשה היה. כך נראה צעני:
הנודר מן היורד לתנור אינו אסור
אלל **נפט.** דסתם יורד לתנור
משמע פת. ואם אמר כל מעשה
תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור:
מתני'

דכל גריוא דבעינא. זאחה מדה שארצה אקח: חפיה כופרא.
זיפתו מצוחך כדי שיחזיק החטים: **ליביל לי.** ימדוד לי: **דרשינא כד.**
כלומר שאתה חייב לי: **שהינא חמרא צקודא דאבך.** שאבך
ירקד: ובקרקני דאבך. צמזיגתה שאמן תמוז לי הכוס: **מאי**
טועבה. עשו שניהם: **תרימי לי**
נטולא. תמוז לי הכוס כמו אנטול:
טועה אהה בה. כלומר שמניח את
אשתו של היתר ותפס זו של זות:
זי עניינא קמא. מימי דביחכי תירמי
לי ולדיה א"ל קוס קרוד לי: [מאי
סבל דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני
בהמה לרבעה תבל הוא (ויקרא יח):
וכי תבלין יש בה. כלומר יש צדיקה
זו טעם מצאחריה שמנחת בעלה
ונרבעת לבהמה: **זו מאי היא.** ומפרש
ציבמות (דף ל"ז): **זאיש הבא על נשים**
הרבה וכן אשה שנבעלה לנשים
הרבה ואינה יודעת מאיזה מהם
נתעברה והולידה בת נמלא אז נושא
את בתו ולא נושא את אחותו על
זה נאמר ומלאה הארץ זימה כלומר
זו מה היא שאין אדם יודע אותה
אשה שהוא נושא אם מותרת לו אם
לא: לא יביל זן אלעשה למיסבל
אותו זילותא של רבי לפי שהיה עשיר
גדול ולא היה יכול לראות דבר של
זילותא מחמיו: **מאי זן אלעשה.**
כלומר מנין דהוה עשיר: **ספורס**
יודיסא. שאין כמותה: **ט פיור מעוסי.**
שהיה נוקן ממון גדול לספר שהיה
מספר לו כמגלחת של כ"ג: **הרמוה**
קרא קרקואי. דלעוין של אותו מקום
שאין תמצלן לעולם יפה: **הטמונה**
ברמך. עפר של גמלים דלא
תבזיל הוא: **נלאים עם דלעס**
הרמוה. אלמא דהרמוה לאו טמונה
צומך אלל שם מקום הוא ומין זרעים
הוא: **בתנ"י ממעשה רחמא.**
היינו דבר שנגמר צישולו בקדשה
ואינו אלל מחמשת המינין לפוסקי
דבר שאין גמר צישולו בקדשה עד
שמבזלן אותו זאילפם: **בכל הנעשה**
בקדשה. אפילו מבזל זאילפם אסור:
גב' צורד זאילפם שכבר כו'.
הואיל וקודם שמניחו זאילפם מבזלו
בקדשה והדר מניחו זאילפם כן היה
מנהגן והיו יורד לקדשה ולפיכך
אסור: מן היורד זאילפם מותר צורד
לקדשה. קודם שירד לאילפם: **מן**
הנעשה בקדשה. לגמרי כל צישולו
שאינו יורד לאילפם כלל: **מוטר**
נעשה זאילפם. אפי' שהיה
קודם לכן בקדשה: **מוטר נעשה**
בקדשה. כנגמר בקדשה:
מתני'

תורה אור השלם

- וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁבֹּב אֶת זָבַח מִשְׁכָּבֵי אִשׁוֹ תוֹרֵבָה עָשׂוּ שְׂעִיבָם מִיֹּדֶת יוֹקְרוֹ דְּמִיָּחָם בָּהּ:
- וּבְכָל בְּהֵמָה לֹא תִתֵּן שִׁבְרָהָךְ לְטֹמֵאָה כִּי וְאִשָּׁה לֹא תַעֲמֹד לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָה תִבְלֵי הָאָדָם: וְיִקְרָא יֵה כֵן עֲרֹדֹת אִשָּׁה וּבִהְיָ לֹא תַגְדֵּלֶהּ אֶת בֶּת בִּתָּהּ וְלֹא תִקַּח לְגִילּוֹת עֲרֹתָהּ שְׂאֵרָהּ דְּהָזָן זָמָה הָאָדָם: וְיִקְרָא יֵה יֵה וְיִרְאֶשׁ לֹא יִגְלָחוּ וְיִפְרֹעַ לֹא יִשְׁלַחוּ כִסּוֹם: יְכַסּוּ אֶת רִאשֵׁיהֶם: יִחוּקָל מִד כ

מוסף רש"י

זו מה היא. לטון ספק (יבמות לז). בן אלעשה. חמוט של רבי היה ומתן ממון ולמדו לו אותה תספורת (סנהדרין כב). כסום יכסמו את ראשיהם. ככוסמת היו עסוקין בשבולת. ראשו של זה גדל עיקרו של זה. כך משמתי משמו של ר' מנחם ז"ל ומתן לפירושו לטון מדת דבר השוא, לא גוזת ראש ולא גידול שער אלל במדה שיה אמול"ר בלע"ז (יחזקאל מד ב). לאלפס. קערה (ביצה דב).

חפיה כופרא. דיקולא. סל גדול: דרשינא כד. שהלוימך ומילי דנדיחומא היה אומר: בריקודא דאבך ובקרקני דאבך. כמו מקדש טרפ"י: תועה אתה בה. שמניח נשתיך והולכין אלל משכח זכור: תבלין יש בה. נעמה עליו זיאה מכל זיאות: קרי קרקואי. דלעוין של אותו מקום שאינו ככלל מצוי: דלעת הטמונה ברמיץ. אינו ככלל מבזיל: בלאים. מכלל דהרמוה לא הו טמונה צומך אלל על שם מקום הוא: הנודר במעשה קדשה אינו אסור אלא במעשה רחמא. דבר שנגמר בקדשה ואין אסור [אלל] צובר שנגמר זו: זאילפם אסור בכל המבזל בקדשה ואפילו גמיו זאילפם: הנא הנודר מן היורד

בקדשה אסור ביורד לאילפם. אחר שירד לקדשה דיוור לקדשה משמע שירד תמלה לקדשה: מן היורד [לאילפם] מותר ביורד לקדשה. תמלה אפי' שנגמר זאילפם דיוור לעולם משמע על שם מחלת ירדתו ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדשה. משמע הנגמר הלכך מותר היורד לקדשה תמלה ונגמר זאילפם: מן היורד לתנור אינו אסור אלא בפת. דלא אוקרי יורד בתנור אלל פת בלבד: כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור. ז"ע דמשמע דהולוקין בין יורד לנעשה ואמאי תנא כל מעשה א"כ צרישא לימני כל יורד: